

Természetvédelmi prioritások és célkitűzések

Aggteleki-karszt és peremterületei HUAN20001 (ha)

Prioritás (SDF 4.2 Quality and Importance):

„Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

Élőhelyek: Szubkontinentális peripannon cserjések 40A0
Európai száraz fenyérek 4030
Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben 5130
Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*) 6190
Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) 6210
Szubpannon sztyeppék 6240
Hegyi kaszálórétek 6520
Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok 8310
Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői 9180
Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel 91H0

Fajok: Nagy patkósdenevér (*Rhinolophus ferrumequinum*)
Kereknyergű patkósdenevér (*Rhinolophus euryale*)
Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)
Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
Hosszúszárnyú denevér (*Miniopterus schreibersi*)
Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
Piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
Hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)
Hiúz (*Lynx lynx*)
Farkas (*Canis lupus*)
Tiszai ingola (*Eudontomyzon danfordi*)
Petényi márna (*Barbus meridionalis petenyi*)
Erdélyi avarszöcske (*Pholidoptera transsylvanica*)
Álolaszsáska (*Paracaloptenus caloptenoides*)
Eurázsiai rétisáska (*Stenobothrus eurasius*)
Magyar vakfutrinka (*Duvalius hungaricus*)
Tornai patakcsiga (*Sadleriana pannonica*)
Vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
Illatos csengettyűvirág (*Adenophora liliifolia*)
Bíboros sallangvirág (*Himantoglossum caprinum*)
Osztrák sárkányfű (*Dracocephalum austriacum*)
Rigópohár (*Cypripedium calceolus*)
Tornai vértő (*Onosma tornensis*)

Természetvédelmi célkitűzések (SDF 6.2 Management)

Általános célkitűzés: A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a

Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

- A szubkontinentális peripannon cserjéseknél szükséges esetekben a megjelenő özönnövények eltávolítása.
- Az európai száraz fenyérekben a cserjésedés-erdősülés folyamatos visszaszorítása, elsősorban szelektív kézi cserjeirtással.
- A boróka-formációk fenntartását a gyepek kaszálásával, a fásszárú növényzet mozaikos meghagyásával, esetleg kis mértékű legeltetéssel szükséges biztosítani.
- A pannon sziklagyepek esetében a jó állapotú foltok megőrzése mellett a helyenként megjelenő özönnövények (elsősorban bálványfa és gyalogakác) eltávolítása.
- A meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és a szubpannon sztyeppék esetében a cserjésedés nyomonkövetése és esetenként szelektív cserjeirtás végzése szükséges.
- A hegyi kaszálórétek fennmaradását évenként egyszer történő kaszálással szükséges biztosítani.
- A nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok megőrzése érdekében azok zavartalanságának biztosítása szükséges.
- A jelenleg természetközeli állapotú Tilio-Acerion-erdők és pannon molyhos tölgyesek esetében a zavartalanság biztosítása mellett szükséges az esetlegesen megjelenő özönnövények eltávolítása.
- Minden jelentősebb épületlakó denevérrakó esetében szükséges a szálláshelyek zavartalanságának biztosítása és a kedvező adottságok (pl. megfelelő méretű bérépülőnyílások, héjazat) fenntartása. Szaporodási időszakban minden jelentősebb épületlakó denevérrakó esetében az épületek díszkivilágítása mellőzendő.
- Minden fontos telelőhelyen a teljes telelési időszak során kerülendő a denevérek zavarása, illetve a barlangbejárások szüneteltetése szükséges. Minden lezárt, vagy nem megfelelően lezárt barlang esetében denevérrakó lezárás, illetve biztonságos denevérrakó létesítése szükséges. Gondoskodni kell a gyenge állékonyságú bányavágatok fenntartásáról és rendszeres ellenőrzéséről.
- A lehető legnagyobb számban meghagyandók az erdőkben a denevérek számára alkalmas odvas fák.
- A hiúz és a farkas állományának megőrzése érdekében az élőhelyük zavartalanságának biztosítása szükséges.
- A tiszai ingola és a Petényi márna állományok fennmaradása érdekében természetközeli állapotú, gyorsabb folyású patakszakaszok fenntartása szükséges, amelyekben a hosszirányú átjárhatóság biztosított. Szintén szükséges a patak menti kísérő fás vegetáció fennmaradása, a kisvízi meder szélén is. Az állományaik növekedése érdekében a telepített pisztráng-állományok visszaszorítása szükséges. A halászati üzemi tervekben érvényre kell juttatni, hogy haltelepítés csak indokolt esetben végezhető, s akkor is csak őshonos, a vízterre jellemző halfajok telepíthetők.
- Az erdélyi avarszöcske állományának fennmaradásához a fennsíki magas fűű gyepek és az ezekhez kapcsolódó sűrű, cserjés szegélyek megőrzése szükséges. Az élőhelyeinek túlzott mértékű becserjésedése megakadályozandó esetenkénti szelektív cserjeirtással, a magas fűű gyepeket pedig részlegesen (pl. sávosan) szükséges kaszálni.

- Az álolaszáska állományainak megőrzéséhez a fennsíki a meleg, száraz, alacsony fűvű gyepék fenntartása szükséges. Az élőhelyeinek becserjésedését megakadályozandó esetenkénti szelektív cserjeirtással.
- Az eurázsiai rétisáska állományainak megőrzéséhez a déli kitettségű, xerotherm sztyepprétek, erdőssztyepp foltok, illetve sziklagyepekkel mozaikoló karszt-bokorerdők megőrzése szükséges. Az élőhelyeinek tűzött mértékű záródása megakadályozandó esetenkénti szelektív cserjeirtással. Az Alsó-hegy esetében a bálványfa állományát kell felszámolni.
- A magyar vakfutrinka állományok fennmaradása érdekében a barlangi élőhelyek fenntartása szükséges.
- A tornai patakcsiga állományok fennmaradása érdekében természetközeli állapotú, szennyeződésektől mentes patakszakaszok és források fenntartása szükséges.
- A vérfű hangyaboglárka állományok fennmaradása érdekében a vérfüves üde gyepék kaszálással történő fenntartása szükséges. A kaszálást ezeken a gyepeken legalább részben ki szükséges tolni nyár végéig, vagy a gyep egy részét kaszátlanul szükséges hagyni.
- A sárga gyapjasszövő védelme érdekében a kökényes cserjések kezelése térben, időben korlátozandó.
- Az illatos csengettyűvirág állományának megőrzése érdekében két évente az élőhelyén kézi szelektív cserjeirtást szükséges végezni.
- A bíboros sallangvirág állományának megőrzése érdekében az élőhelyein a cserjésedés nyomunkövetése és szükség esetén az erősen záródott cserjések felnyitása. Teljes cserjeirtás nem végezhető.
- Az osztrák sárkányfű esetében az Arany-hegy és Farkasles lokalitásokban a cserjésedés nyomunkövetése és szükség esetén cserjeirtás végzése. A Tohonya nevű lokalitásban a sövénykerítés felújítása.
- A tornai vértő állományának megőrzése érdekében az élőhelyén előforduló bálványfa és feketefenyő eltávolítása. Az élőhelyén cserjésedés nyomunkövetése és szükség esetén az erősen záródott cserjések felnyitása.
- A prioritás fajok esetében szükséges az állományok változásának monitorozása.